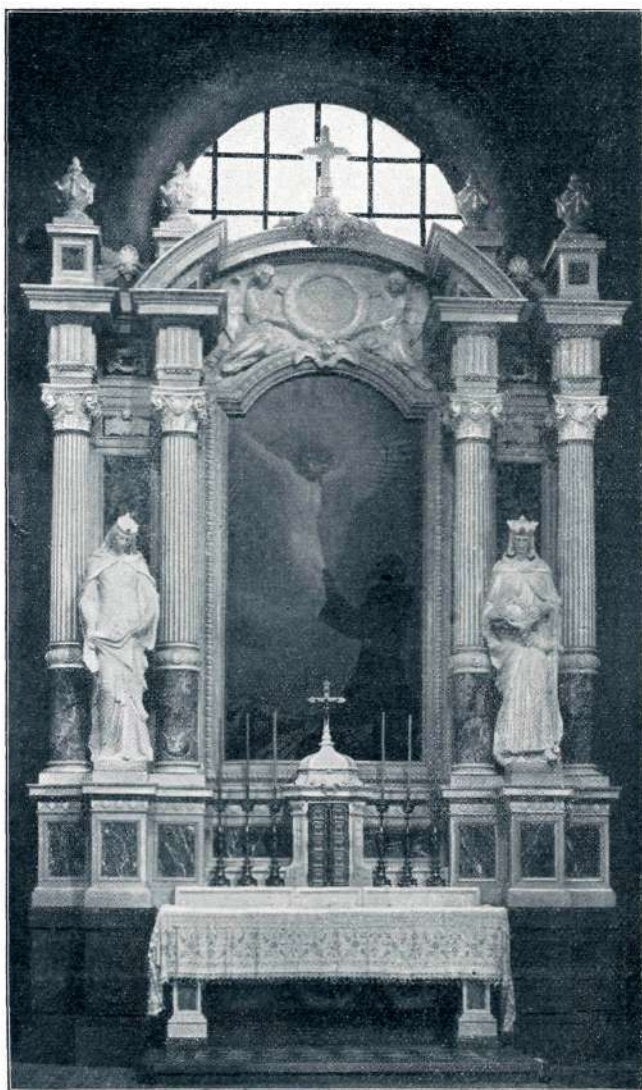

KNJIŽEVNOST.

Ivan Cankar: **Lepa Vida**. V Ljubljani 1912. Založil L. Schwentner. Natisnil A. Slattner v Kamniku. — Cena: broš. K 2.—, eleg. vez. K 3.— po pošti 10 v. več. — To najnovejše Cankarjevo delo (v dramski obliki) sva brala dva moža z izrecnim namenom, da izpregovoriva o njem v „Dom in Svetu“. Toda glej: zgodilo se je nama, da nobeden ni razumel, kaj Cankar hoče. Čudna stvar! Tisti lepi jezik zvoní in zvoní — kakor pograbski zvonovi, o katerih gre glas, da jih ni lepših v deželi — a človek ne ve nazadnje, kaj pomeni vse to zvonjenje. Kdo je ta Lepa Vida, za katero žene srce vse te bolne študente? Ali je mladost? ali ljubezen? ali kateri ideal je? — Kaj hoče tisto večno hrepenenje, ki je „človeku v krvi“? Ali mu je cilj življenje, uživanje?

NOVI OLTAR SV. FRANČIŠKA
V FRANČIŠKANSKI CERKVI V LJUBLJANI.

ali smrt? — Katera filozofija je po Cankarjevem kaj vredna: ali zdravnikova? ali Mrvova? ali Poljančeva? in kaj pravzaprav uči ta filozofija: ali kaj? ali nič? ali katero pozitivno idejo? ali sam nihilizem? ... Kdo razberi vse to iz te drame! — Skoro se nam zdi, da nas Cankar tuintam za svoj kratek čas dene malo na poskušnjo, češ: Tu imate — pa ugibajte! Kdor ne ugame prav, tega zlasam! ... Že dobro. Ampak težko se je sprijazniti z misljo, da je umetnost — uganika.

Dr. Mih. Opeka.

Jurij Trunk: **Na Jutrovem**. Potopisne črtice iz Svete dežele. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu 1911. — Potopisne knjige so nam splošno dobrodošle. Prijetno je pač sedeti o prostih urah doma — pozimi lepo pri peči — in s potopisno knjigo pred seboj v duhu popotovati križem po svetu. Koliko koristnega in zanimivega človek vidi, sliši, koliko lepote užije, kaj vsega se nauči — ob knjigi, ki ga vodi „v druge kraje, druga mesta“. Malo je lepših zabav nego čitanje take knjige, zlasti če zna pisatelj mikavno pripovedovati. — Jurij Trunk se je v knjigi „Na Jutrovem“ izkazal dobrega potopisca. Bistro opazuje, zanimivo slika, marsikaj lepega premišljuje sam s seboj in z nami, ko nas vodi iz domovine čez morje, v deželo Faraonov, po Aleksandriji in Kahiri, iz Afrike v Azijo in semtertja po Sveti deželi. To in ono smo že brali, tudi v slovenščini, o Palestini in njenih posvečenih krajih — vendar nas Trunkov potopis ne utruži, marveč vsebolj mika, kakor bi brali nekaj čisto novega. Sodimo, da je to najzanimivejša knjiga, kar jih je za leto 1911. izdala Mohorjeva družba. Samo jezik je od začetka v nekaterih poglavjih zelo slab. Pozneje se vidi, da je imel spis v rokah dober korektor. Na pravilnost in lepoto jezika so pri nas sploh začeli premalo paziti. Kakšne stvari čitamo včasih po naših dnevnikih! Treba bo, da se zbudi kje kak drugi Levstik, ki bo z mogočnim korobačem ošvigal vse, ki nam pačijo slovenščino. Družba sv. Mohorja bi morala prav posebno skrbeti za to, da so njene knjige spisane v lepem in čistem jeziku: saj romajo te knjige med tisoče in tisoče in so, zlasti na jezikovnih mejah, pogosto edine učiteljice slovenščine. Pa se mi zdi, da se ta skrb tuintam zanemarja. Predlanjskim ali kdaj so izšle nekake „Drobne povesti“ — s tako slovnico in stilistiko, da me še danes mraz stresa, če se stvari domislím. Pa tudi po nekaterih drugih spisih (n. pr. v Koledarju) ni vse v redu. — Še eno opomnim. Potopisne knjige, kakor je Trunkova, naj bi pač imele pridejan tudi zemljevid opisanih dežel in pokrajin. To je zelo potrebno, zlasti za preprostega bralca.

Dr. Mih. Opeka.

Dr. K. Štrekelj: **O nekaterih pobijanih pravih slovenske pisave**. Posebni natisek iz „Ljubljanskega Zvona“, letnik XXXI. V Ljubljani 1911. Založil pisatelj. Tisk Narodne tiskarne. 80, 42 str. — Člankov, kakor nam jih podaja omenjeni odtisk, ne dobimo vsak dan na književnem polju. Kaj tako izvrstnega moremo pričakovati le od moža, ki je

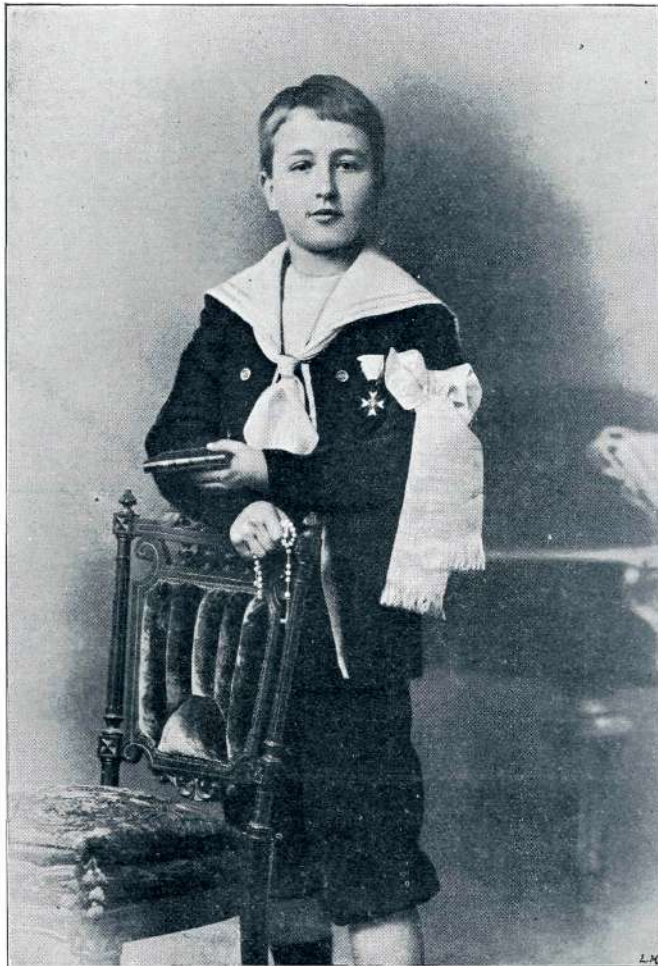
posvetil jezikovnemu preiskavanju daljšo dobo svojega življenja. Take razprave se ne pišejo po parletnem študiju. Le žal, da je gospod pisatelj, ki se je bil ravno v zadnjem času odločil, da bo kaj več pisal o pravilih naše pisave ter nam izdal toli potrebno znanstveno slovnico, jako nevarno obolel in se skoro bori s smrtjo. Dal Bog, da ozdravi!

Članke tega odtiska je napisal prof. Štrekelj po povodu lani izšlega *Antibarbara*, ki ga je začel izdajati dr. Tominšek. Tominškov *Antibarbarus* obsega sicer tudi mnogo dobrega, a nesreča je hotela, da mu je dr. Tominšek na poslednjih štirih straneh — kakor se vidi, v zadnjem hipu pred natisom — kot dodatek pridejal nekaj „pravopisne drobnjavi“, kakor jo sam imenuje, ki je v primeri z ostalo vsebino res prava Ahilejeva peta in mora zadeti na hud odpor. V tem drobizu je branil dr. Tominšek tudi reko, „gre se za kaj“, kar je bil Štrekelj že pred več leti proglasil za stvar, ki je posneta po nemščini. Izzvan po tem ugovoru je profesor Štrekelj nastopil, da brani svojo trditev; zraven je porabil to priliko, da vzame v pretres tudi ves ostali *Antibarbarus*. Ker je stvar za pisavo velike važnosti, se hočemo po vrsti dotekniti vseh 9 toček, ki jih prof. Štrekelj zavrača.

V prvem članku (str. 1—5) dokazuje Štrekelj, da je reko „gre se za kaj“ posneta po nemščini in da se mora v slov. rabiti brez „se“, torej: gre nam za kaj. Dokaz je tako temeljit, da mora pač prepričati najnevernejšega Tomaža.

Drugi članek (6—16) zagovarja končnico — „irati“ za tuje glagole kakor n. pr. marširati, urgirati itd., ki jo zameta dr. Tominšek. Tominšek je po skoro neumljivem načelu nanovo pogrel neslano vsiljevanje Bežkovo in Ivanov-vo, ki sta se navzlic soglasni tradiciji slovenske pisave izrekla proti končnici — „irati“. Komur pot, ki jo pozna tradicija slov. pisave, ni dovolj sveta, da bi hodil po njej in pisal: marširati, urgirati, itd., naj sedaj prebere naravnost klasičen članek Štrekljev, ki tudi z drugih stališč dokazuje opravičenost naše tradicije. Kdor se noče osmešiti, naj govori: študirati, imponirati, desinficirati . . .

V tretjem članku (16—19) zavrača Tominšekovo neosnovano mnenje, da bi bila pridevniška raba: „rajša sem lepo oblečena“ napačna; da se sme rabiti ta oblika (rajša), je dokazal Štrekelj ne samo iz slovenščine, temveč tudi iz drugih slovanskih jezikov, ki so jo tako za ženski kakor tudi za srednji (rajše) in moški spol (rajši) dobro ohranili. — Glede rabe bi mi pristavili sledeče: Ker se je pridevniška raba, ki je starejša od prislovne, ohranila tudi še v naši novejši in najnovejši pisavi, ima Levec pravico, da jo sprejme v knjigo ter postavlja pravilo, da se piše n. pr. „Hlapec rajši dela, hči rajša bere, dete rajše spi“ (str. 36, 21). Vendar je pa naše mnenje, da je Levec po krivici vzel vso pravico prislovni rabi, ker se ni pojavila samo v slovenščini, temveč tudi v srbohrvaščini in češčini. Zato bi bil Levec poleg nje dopustiti tudi še prislovno rabo ter reči, da se piše oboje pravilno: hlapec rajši (ali raje) dela, hči rajša (ali raje) bere, dete rajše (ali raje) spi; da je prislov raje zavrget, je ravnal samovoljno. Kako samovoljno je Levec tu postopal, se vidi iz vzporedne zveze, kjer stoji na enakem mestu in z enako veljavo — deležnik, kateremu Levec brez strahu odkazuje pridevniško in prislovno

NAJMLAJŠI NAROČNIK „DOM IN SVETA“.

rabo. O tem namreč določa: „Pridevni deležnik se . . . s samostalnikom ujema . . . n. pr. ugleda slepca, sedečega na kamenu . . . Ta deležnik pa stoji pri imenovalniku vseh števil lahko tudi prislovno . . . n. pr. Jezus in Peter prideta, potujoč po svetu, do krasnega poslopja.“ (Pravopis, 43). Čemu Levec v enakih primerih ne določa enakih „pravil“? Toda Levec si ni dovolil samo te nedoslednosti, temuč je šel še veliko bolj v stran. Za tvornopretekli deležnik je določil sploh samo prislovno rabo in čisto samovoljno navzlic vsi zgodovini in najnovejši pisavi postavil pravilo: „Tvornopretekli deležnik I. se ne sklanja, kadar stoji prislovno, ter ohrani v vseh spolih in številih svojo stalno obliko n. pr. . . . Čaplja, domanje močvirje zapustivši (!), leti v visoke oblake“ (str. 43). Deležnik potemtakem, pri katerem je prislov sploh nonsensus, more ali celo mora imeti prislov, pridevnik rajši pa, ki je v resnici prislov razvil, ga ne sme imeti! Vprašam, kdo se ne bo spotikal nad takimi pravili? Zgodovina naše novejše pisave nam kaže, da so te vrste deležniki in pridevniki rajši, rajša, rajše imeli enako usodo in bi jo zaslužili tudi v Levčevem pravopisu. Seveda bodo taka naivna pravila ostala le pobožna želja, kakor sploh cela dolga vrsta Levčevih „pravil“! Pisava zadnjega časa je ravnala z vsemi tremi primeri enako, tako imamo n. pr. pridevniško rabo še pri tvorno-

preteklem deležniku: „Zgrudila se je na tla, zastrupivša sama sebe“, Lj. Zvon V, 584, Detela. „Več desetletij pozneje (se je) vzdramilo katoliško duhovstvo, spoznavše,“ . . . Lj. Z. IV, 115, Wiesthaler. Enako pri sedanjem deležniku: „Ljudstvo se razide, gredoče na drugo zabavo,“ Lj. Z. II. 458. „(tam) . . . je raslo mahovje, k počitku vabeče“ Lj. Z. IV, 4, Tavčar. „ . . . voda, čez krov se izlivajoča ne teče v brod“ Lj. Z. IV. 16. Franke. Poleg te oblike se je rabila tudi že samo moška oblika: „Židinja, ne pogledavši (!) je odgovorila,“ Lj. Z. V. 266, Detela; enako: „ni mogla prenašati puščobe na Višavi, videč (!) srečo in veselje na Nižavi“, Lj. Z. IV. 457, Tavčar. — Dovolj zgledov; iz tega je videti, da Levec ni bil vsem primerom enako pravičen.

(Konec.)

Dr. A. Breznik.

„Matica Slovenska“ je izdala za leto 1911. te-le knjige: Zbornik XIII. zvezek. Uredil Dr. Fr. Ilešič. — Slovenski spomini in jubileji. I. zvezek. Uredil Dr. Fr. Ilešič. — Slovenske narodne pesmi. 14. snopič. Uredil Dr. K. Štrekelj. — Hrvaška knjižnica. V. zvezek. (Dinko Šimunović: Tudjina c.) — Dr. Janez Mencinger: Izbrani spisi. I. zvezek. Uredil Dr. Jos. Tominšek. — Zabavna knjižnica. XXIII. zvezek (Fr. Ks. Meško: Črna smrt; Milan Puželj: Gregor.). — Knezova knjižnica. XVIII. zvezek. (Dr. Ivan Lah: Brambovci. II. del.) — O posameznih knjigah izpregovrimo o priliki.

Dr. A. De Benedetti. — Verso la Meta (K cilju). — Torino. GB. Paravia. 1911. — Knjiga je na-

menjena šolskim krogom in jo njim, ki so večji laščine, omenjamo in priporočamo zato, ker je takih malo dobiti. Na podlagi lastne izkušnje in dolgoletnega preučevanja podaja pisatelj, odlični profesor, zelo skrbno in duhovito sestavljen navod, kako se je učiti mlademu naraščaju, da pride lahko in uspešno do svojega cilja, to je do izvršitve svojih študij in do gotove izobrazbe, ne da bi, čeprav nehote, zamujal čas in denar po nepotrebnem trosil ali si zdravje kvaril. Že naslovi raznih poglavij kažejo, kolike važnosti je ta knjiga: — Mladim čitateljem — Higijena in učenje. — Navodilo za učenje. — Kako naj se opazuje. — Vzgoja volje. — Vzgoja spomina. — Vzgoja okusa. — Vzgoja glasu. — Kako naj se ustmeno predava. — Kako naj se čita. — Kaj je čitati, da se razvijejo poklici. — Kako naj se delajo pismene naloge. — Kako naj se napravljajo izpiti . . . itd. Posamezna poglavja so krasno in bogato razložena in vsebujejo mnogo zlatih pedagoških naukov in mladini prepotrebni nasvetov ne da bi bila knjiga suhoparna in težko prebavljiva; nasprotno, čita se prav slastno in z velikim zanimanjem.

Delo, ki je izšlo v večji (450 strani) in v manjši (214 str.) izdaji, za višje in za nižje razrede srednjih šol, je bilo večkrat odlikovano in toplo pozdravljeno od strokovnjakov v mnogoštevilnih ocenah. Doživelo je več izdaj v prav kratkem času in je prevedeno v razne jezike. Dobro in koristno bi bilo, da bi tudi Slovenci imeli kaj takega. Slovensko šolstvo je sicer razvito in tudi primeroma dobro preskrbljeno s pedagoško literaturo, a taka knjiga bi vendar kmalu postala priljubljen vademecum in pomenljiv voditelj učeči se mladini.

Ivan Trinko.

GLASBA.

Mihelčič: **Narodne pesmi.** Tiskala Zadruga tiskarna v Ljubljani. 1911. Gosp. organist Mihelčič je imel pri izdaji teh narodnih pesmi prav srečno roko. Zbral je samo vseskozi solidne in poštene pesmi, ki jih lahko brez skrbi damo tudi naši mladini v roko. Cela zbirka obsega osemnajst pesmi: 1. „Vodica med gorami“, 2. „V Ljubljanco pridem čez goro“, 3. „Prišle so nove novice“, 4. „Oj srečne so rib'ce“, 5. „Tam so štirje fanti“, 6. „Sinoči je pela“, 7. „Bog je pa stvarnik moj“, 8. „Tri tičice“, 9. „Spazila sem Janka“, 10. „En pastirček kravce pasel“, 11. „Ljubi očka, ljuba mamca“, 12. „Stoji, stoji ravno polje“, 13. „Ostani, sinko Janko, tu“, 14. „Oj, I've, k nam na kres“, 15. „Preljubi ti ženin“, 16. „Ena ptička priletela“, 17. „Marija je po polju šla“, 18. „En očka ima sinčke tri“. — Napevi so lepi, harmonizacija primerna, preprosta in korektna. Tudi tisk je prav čeden, oblika — žepni format — izredno prikupljiva. Zbirko je založil g. skladatelj sam, prodajajo jo pa: Katoliška Bukvarna in L. Schwentner v Ljubljani, Katoliško tiskovno društvo v Gorici in Krajčevi nasledniki v Novem mestu. Cena trdo vezani knjižici 1 K, mehko vezani 70 vin. 10 izvodov 6 K. — Zbirko toplo priporočamo.

Novi Akordi. X. letnik, 5. številka je posvečena Franu Gerbiću, nestorju slovenskih skladateljev, in prinaša samo Gerbićeve skladbe:

en moški in dva mešana zbora, eno klavirsko skladbo, tri samospeve s klavirjem in cerkveno skladbo „Ave Maria“ za dva glasova z orglami.

Moški zbor „Zastava naša“ (tudi besedilo zložil Fr. Gerbić) je krepka koračnica iz skladateljeve najmlajše dobe. (op. 29. št. 2.) Poklonjena je pevskemu društvu „Ljubljana“. — Mešana zbor „Četiri godišnje dobe“ (op. 27. št. 1.) in „Klic pomladni“ (op. 27 str. 4.) datirata istotako iz skladateljevih mlajših let. Oba zbora sta zelo preprosta, a ljubka, in zlasti o „Klicu pomladnem“ sodim, da se s svojim svežim „kuku“-motivom, vseskozi lahnim melodičnim tokom in gladko harmonično ubranostjo še tudi danes vedno lahko izkaže kot jako hvaležna in efektna skladba. — „Mazurka“ (op. 59. št. 2.) nas zopet spominja na Gerbićevo bivanje med severnimi našimi brati Poljaki in kaže kolikortoliko Chopinov vpliv. Skladba ni težka.

Samospevi „Nihče ne ve“ (op. 62. št. 1.), „Mrtva pomlad“ (op. 62. št. 2.) in „Trubadurka“ (op. 63. št. 2.) nam pa kažejo Gerbića, kako sklada danes. Zares velika je razlika med prej omenjenimi zbori in temi samospevi. Tam diatonika, škalni akordi, sploh preprostost v vsem in vsakem oziru, tu hroma-

¹ Glej Mazurko istega skladatelja v „Novih Akordih“ X. letnik, št. 1.

življenje, plodeč in oblikovno oplojevan od nje. Medtem je ona šla naprej — on nazaj, samotni in mračni ter v prepričanju, da narekuje kritiko vsako ostro besedo le zavist in sovraštvo. Tudi to je nesodobna zmeta; vprašanje nam je le, kakšna je knjiga in ne, kdo jo je spisal.

Izidor Cankar.
Dr. K. Štrekelj: O nekaterih pobijanih pravih slovenske pisave. (Konec.)

Četrta točka naše brošure obsega imenitno razpravo o veznikih: ko, kot, kakor in tem sorodnih. Tominšek je hotel delati razliko v pomenih med temi vezniki. Štrekelj je dokazal, da pomenjajo vsi vezniki: kakor, kak, ko, kot, kakti popolnoma isto in se rabi lahko vsi enako; razloček se dela lahko samo ta, da rabiš zdaj eno, zdaj drugo besedico, kakor ti zveza bolj ugaja. Tako ni nobenega razločka, če pišeš: bojim se ga k o sovražnika, ali če pišeš: bojim se ga k o t sovražnika, ali: kakor sovražnika. Pisatelj je v razpravi pokazal tudi razširjenost, izvor in rabo teh veznikov, kar je pa velikega pomena le za jezikoslovce.

V petem članku se pisatelj izreka za pisavo: oficijal, materijalen, dijalog itd., katera pa je — po zaslugi Levčevega pravopisa — hvala Bogu, vendar že odpravljena in je ne bomo nanovo oživljali, ker se je pri nas že utrdil usus, da puščajmo tujkam kolikor se da tujo obliko. Iz tega razloga ne zametamo samo: aktuvar, situvacija, jezuvit, pojezija, idejal, najiven, prozajičen... kakor se je pri nas še pred 15—20 leti pisalo, temuč z a m e t a m o tudi: oficijal, materijalen, dijalog itd., posebno pa še zdaj, ko je vsled Levčevega pravopisa zmagala pisava brez j!

V šesti točki zameta prof. Štrekelj po vsej pravici Tominškovo novotarijo: končnica -ij v gen. plur. (nitij). Samo 25 let je životarila ta revica-končnica v našem slovstvu in še to le vsled zmotnega neznanja — in zdaj je vendar srečno pokopana; naj ji tudi Tominšek vošči večni mir in pokoj! V istem sestavku zagovarja pisatelj proti Tominšku pisavo: ministrstvo.

Sedmi sestavek opravičuje rabo končnice -ova za ženske priimke, kakor Pavlina Tratnikova, gospa Abramova itd., nad čimer se je Tominšek spotikal. Piše se potemtakem lahko ali Pavlina Tratnik, gospa Abram ali pa Pavlina Tratnikova, gospa Abramova.

Zadnji odstavek zameta po Tominšku predlagane končnice tujih pridevnikov kakor formalistni, analitski, sintetni, filološki itd. ter predlaga preprosto pravilo, naj se rabi povsod -ični, kakor se je sploh pogostoma rabil do leta 1890. — Tudi mi smo mnenja s pisateljem, ki pravi: Obrazilo -ični je za naš knjižni jezik edino opravičeno; zato nam bo tudi vbodoče pisati: estetično-kritična razprava in filologično-kritično raziskavanje. Ker je pa stvar nazadnje le malenkostna, bi se po naši misli ta tuja navlaka pustila lahko tudi s kako drugo končnico, kakor je bilo tudi že pred letom 1890. v navadi.

Dr. A. Breznik.
Dr. Janez Mencinger: Izbrani spisi. Izdala „Matica Slovenska“. Uredil dr. Jos. Tominšek. Povesti in novele. I. zvezek. Ljubljana 1911. Natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. 100 strani. — Izdaja Mencingerjevih zbranih del bo povzročila po naših knjižnicah, kjer se v lepem redu vrste dela naših pripovednikov, brezdvoma precej izpremembe. Marsikateri pisatelj, čigar zbrana dela so se v zadnjem

času pristavila preblizu Jurčičevih, Stritarjevih, Erjavčevih, Levstikovih in Tavčarjevih zbranih del, se bo moral za nekoliko odmakniti in prepustiti svoje mesto dr. Mencingerju, ki bo stopil sedaj z zbranimi deli med prednje vrste naših pripovednikov. Seveda mu te slave niso prinesli njegovi prvenci, temuč šele poznejša dela, predvsem njegov klasični „Abaddon“ in pa „Moja hoja na Triglav“. Prvi spisi, izmed katerih nam I. zvezek izbranih del prinaša tri novele: Jerica, Vetrogončič ter Človek toliko velja, kar plača, so le unguis leonis, ki je šele v poznejših spisih pokazal izredno moč dobrovoljne šale, zdravega humorja in krepkega domačega jezika. Njegova pristna domača beseda je v našem slovstvu nekaj posebnega. Doslej najboljšo oceno njegovih del podaja Grafenauer v drugem delu svoje Zgodovine slovenskega slovstva, na katero tukaj opozarjamo. Mi se hočemo tukaj dotakniti le prireditve in izdaje Mencingerjevih spisov.

Dr. Mencinger svojih del ni sam priredil in uredil, temuč jih je izročil dr. Tominšku. Je li dal pisatelj uredniku pri prireditvi popolnoma proste roke ali ne, to je njegova stvar, za katero ni nikomur odgovoren. Je li nasprotno urednik dr. Mencingerju kaj odgovoren ali ne, nas tudi ne briga in ga po tem ne vprašujemo. Ali izdajateljji imajo vendar še druge odgovornosti, katerih se ne morejo iznebiti, to je odgovornosti nasproti občinstvu. Občinstvo sme zahtevati, da se starejša dela izdajajo v gotovih oblikah; da se izvajajo bolj za znanstvenike ali bolj za širše občinstvo, ki išče v takih delih v prvi vrsti le estetičnega užitka in kritičen študij pisateljevih del pri tem prezira. Dr. Tominšek se je oziral pri tem očividno na poslednje kroge. Taka izdaja pa zahteva večkrat precejšnjih izprememb, česar se je urednik tudi dobro zavedal in je v predgovoru sam povedal, da spisov ni dal enostavno v ponatis, ampak jih „v jezikovnem ter sploh v zunanem oziru prestavil in stanje dvajsetega stoletja“. In urednik si je dal res mnogo posla z izpreminjanjem. Izpreminjal in popravljal ni samo posameznih besed in izrazov, temuč tudi cele stavke in odstavke. Poleg tega je tudi mnogo izpuščal ter dostavljajal iz svojega. Sploh je ravnal s pisateljem kakor z učencem v šoli, popravljajoč mu in izpreminjajoč vse, kar mu ni ugajalo. Vendar se pri popravji ni držal povsod enake mere.

Mnogokrat je popravljajal stvari, ki bi jih ne bilo treba; prav pogostokrat pa je popravljajal tekst naravnost na slabše. Nasprotno se mu je pripetilo tudi, da se večkrat ni lotil poprave tam, kjer bi bila to potreba, da bi bila vsa mesta z enakimi napakami enako popravljena. Mi smo sicer naravnost zoper prehujo popravljanje, toda če se kaka stvar začne popravljati, potem naj se popravi do konca in povsod, kjer je poprave potrebna. Tako je sedaj prvi zvezek dr. Mencingerjevih novel ponekod tak, kakor je prišel pred več kot petdesetimi leti izpod njegovih rok — z vsemi posebnostmi dotičnega časa in z vsemi slabostmi tedaj šele nekaj nad dvajset let starega pisatelja — ponekod pa je tako radikalno izpreminjen in moderniziran, da ga bo akceptiral lahko najhujši modernist. Če bi nas postavil izdajatelj pred alternativo: ali naj v naslednjih zvezkih popravljajam vse tako radikalno, kakor sem tukaj, kjer sem se poprave lotil — ali pa naj pustim Mencingerja povsod takega kakor je bil v originalu, bi mu svetovali, naj stori